

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/115/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217941
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217941.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bzdúška a členov senátu JUDr. Evy Hritzovej a JUDr. Pavla Lukáča, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zast.: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 12C/83/2013-41 zo dňa 13.11.2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 12C/83/2013-41 zo dňa 13.11.2013 p
o t v r d z u j e .

Žalovanému odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nitra napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení napadnutého rozsudku prvostupňový súd uviedol, že žalobca sa podaným návrhom zo dňa 28.09.2012 prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal od žalovaného zaplataenia majetkovej škody vo výške 2.509,68 eura a nemajetkovej ujmy vo výške 501,94 eura. Svoj návrh odôvodnil tým, že Okresný súd Levice ako exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia po uplynutí zákonom stanovenej doby s omeškaním viac ako 82 dní. Vec bola vedená exekútorom pod exekučným číslom EX 11930/2011. Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu vznikla žalobcovi majetková škoda vo výške 2.509,68 eura predstavujúca náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá nemôže byť viac priznaná právoplatným rozhodnutím súdu. Nemajetkovú ujmu vyčíslil na 501,94 eura ako 20 % z uplatňovanej istiny s príslušenstvom, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že došlo k zmareniu vymožitelnosti majetkového práva žalobcu, požaduje spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu.

Žalovaný sa k podanému návrhu vyjadril písomne, žiadal návrh zamietnuť, návrh žalobcu považoval za zmätočný, uviedol, že celú dôkaznú povinnosť žalobca prenáša na súd, nie je jasný ani titul nároku na náhrady škody. Žalobca neuvádza kroky, ktoré podnikol na odstránenie neželaného stavu čo sa týka prietahov v konaní. Všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní. Mal za to, že návrh je uplatnený na súde predčasne, keďže ešte neuplynula lehota 6 mesiacov na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne. K nesprávnemu úradnému postupu uviedol, že lehota

na poverenie exekútora je výraznou prekážkou toho, aby súdy mohli objektívne posúdiť zákonnosť exekúcie, ak je exekučným titulom notárska zápisnica alebo rozhodcovský rozsudok. Od 01.06.2011 pätnásťdňová lehota na vydanie poverenia pre uvedené exekučné tituly neplatí. Posúdenie veci a vyjadrenie právneho názoru súdu vo vzťahu k žiadosti o vydanie poverenia, ktoré sa odrazili v rozhodnutí, nie je možné považovať za neprávny úradný postup. Lehota 15 dní sa týka len prípadu, kedy súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, nie keď zamietá návrh na vydanie poverenia. Vnútroštátny súd má povinnosť ex officio preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, rozhodcovskú doložku. Čo sa týka prietahov v konaní poukazoval na § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. a uviedol, že žalobca vo vzťahu k predpokladom posúdenia existencie zbytočných prietahov v zmysle citovaného ustanovenia svoje tvrdenie nepreukázal. Vzniesol námietku premlčania pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 15 - dňovej lehoty na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pred dňom 23.04.2009, teda tri roky pred dňom, kedy boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Žalovaný namietal vyčíslenie materiálnej škody, žalobca nepreukázal vznik ani výšku škody. K nemajetkovej ujme žalovaný uviedol, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických a fyzických osôb je odlišný, treba prihliadať aj na dobré mravy u poškodenej osoby. Poukazoval na nie vždy legitímne postupy žalobcu vo vzťahu k spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že išlo o spotrebiteľský vzťah, bolo na mieste podrobné skúmanie, pri vydávaní poverenia, vzhľadom na zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenie práva spotrebiteľa. Z tohto pohľadu je návrh žalobcu v rozpore s dobrými mravmi, keď si požaduje náhradu škody od štátu, ktorá mala vzniknúť pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, podľa žalovaného nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu. Žalovaný mal za to, že žalobca nepreukázal, že by v namietanom konaní, došlo k nesprávnemu úradnému postupu, že by mu vznikla nemajetková ujma, či majetková škoda.

Prvostupňový súd vo veci vykonal dokazovanie, na základe ktorého mal za preukázané, že žalobca sa podaným návrhom domáhal jednak náhrady škody a jednak náhrady nemajetkovej ujmy, ktorý odôvodnil tým, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia po uplynutí zákonom stanovenej lehoty. Návrh žalobcu bol dostatočne špecifikovaný v zmysle § 43 OSP a zákona č. 233/1995 Z. z. platného v čase podania návrhu. Žalobca v petite návrhu uviedol, čoho sa podaným návrhom domáha, voči komu a z akého titulu. Nepredloženie dôkazov a neunesenie dôkazného bremena je dôvodom na prípadné zamietnutie návrhu, nie na odmietnutie podania. Návrh žalobcu súd nepovažoval za premlčaný, pretože žiadosť o udelenie poverenia bola exekučnému súdu doručená v auguste 2011, rozhodnuté o nej bolo v septembri 2011 a žalobca si uplatnil u žalovaného predbežné prerokovanie na náhradu škody v septembri 2012. Návrh žalobcu súd nemohol ako predčasne podaný zamietnuť, pretože vo veci bolo rozhodnuté po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Žalobca sa domáhal náhrady škody z titulu nesprávneho úradného postupu s poukazom na § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. z dôvodu, že k došlo k rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, pričom nebola dodržaná zákonom stanovená 15-dňová lehota. Podstatou tohto sporu bolo zistiť, či sa na daný prípad vzťahuje zákonná lehota podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a ak áno, či došlo k nedodržaniu tejto lehoty a či nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie poverenia alebo zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia mu spôsobilo škodu a nemajetkovú ujmu a či mu rozhodnutie o zamietnutí žiadosti mohlo spôsobiť škodu alebo nemajetkovú ujmu. Štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, ak došlo k nezákonnému rozhodnutiu, alebo nesprávnemu úradnému postupu, došlo k vzniku škody a medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou je príčinná súvislosť, pričom všetky tri podmienky musia byť splnené súčasne. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z. z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna (podľa § 3 ods. 2 zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť) čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu, resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda (ak vznikla) je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu (tzv. zodpovednosť za výsledok). Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je čl. 46 ods. 3 Ústavy ("Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom"). Vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou je vzťahom príčiny a následku, ktorý musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama)

príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Teda nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti podľa zákona č. 514/2003 Z. z. len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku žalobcu, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto postupom, ktorý by bol z hľadiska zmenšenia majetku žalobcu rozhodujúcim, t. j. ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, jeho majetok by sa nezmenšil. Žalobca vyčíslil majetkovú škodu ako náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá mu nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom súdnom konaní vedenom proti dlžníkovi zo záväzkového vzťahu založeného Zmluvou o úvere. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobca uplatnil vo výške 20 % z istiny a príslušenstva, takýto spôsob vyčíslenia nemajetkovej ujmy žalobca nijako nezodôvodnil, ani nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy u žalobcu, len formálne uviedol, že došlo k zániku podnikateľských aktivít žalobcu a jeho podnikateľských plánov, čo nebolo bližšie odôvodnené, ani preukázané.

Z pripojeného exekučného spisu súd zistil, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok. Súd v tomto prípade neskúmal či prišlo k prieťahom v konaní. Zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu, či sa zákonná 15 - dňová lehota vzťahuje na vyporiadanie sa súdu so žiadosťou exekútora, či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. V zmysle § 41 ods. 2 písm. d/ zákona č. 233/1995 Z. z. bolo v čase podania žiadosti o udelenie poverenia možné vydať poverenie, na základe vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených, ako exekučného titulu. Až neskôr bol zákon v uvedenej časti novelizovaný tak, že exekučným titulom boli vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov. Podľa žalobcu rozhodcovský rozsudok je exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. i/ Exekučného poriadku. Rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul bol uvedený do § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku novelou účinnou od 01.06.2011. Novelizácia predmetného ustanovenia by bola nadbytočná, ak by išlo o exekučný titul podľa písmena i/. Skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok sa za exekučný titul považoval podľa písmena d/ svedčí aj komentár k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Súd teda dospel k záveru, že v predmetnej exekučnej veci je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku. Zákonná 15 - dňová lehota na vyporiadanie sa súdu so žiadosťou exekútora o udelenie poverenia neplatí v exekučných konaniach, v ktorých je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. Táto výnimka bola do zákona zavedená s účinnosťou od 01.06.2010 a vzťahuje sa aj na exekučné konania začaté pred účinnosťou zákona č. 144/2010 Z. z., čo je uvedené v komentári k exekučnému poriadku.

Súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobcu, že rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre domáhanie sa žalobcu nároku voči dlžníkovi v občiansko-právnom konaní. Rozhodnutie exekučného súdu bolo zákonné, nebolo zrušené ako nezákonné a preto takéto rozhodnutie nemôže byť dôvodom pre vznik škody. Neexistuje žiadna súvislosť medzi postupom a rozhodnutím exekučného súdu a údajnou škodou žalobcu. Podľa uznesenia NS SR zo dňa 11.03.2013 sp. zn. 3 Cdo 50/2012, pokiaľ by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu "rozhodnutia" nevykonateľného. V predmetnom uznesení Najvyšší súd podrobne rozoberá otázku údajného nesprávneho procesného postupu všeobecného súdu v exekučnom konaní, neplatnosť rozhodcovskej doložky, či otázkou res iudicata i súladu s európskym právom a to aj s použitím Smernice Rady 93/13/EHS so závermi o správnom rozhodnutí exekučného súdu. Uznesenie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zhodne ako uznesenie súdu o zastavení exekučného konania prelamuje právoplatnosť rozhodcovského rozsudku, pričom zaniká prekážka rozsúdenej veci. Súd nesúhlasil s právnym názorom žalobcu, že rozhodcovský rozsudok je prekážkou domáhania sa žalobcu nároku voči dlžníkovi v občianskoprávnom konaní. V prvom rade ide o teoretické tvrdenie žalobcu, ktoré nie je reálne podložené. Žalobca nepreukázal, že by podal návrh voči dlžníkovi na civilnom súde, ktorý by mu bol zastavení, pre prekážku res iudicata. Úvaha o vzniku škody je do podania, resp. zastavenia uvádzaného konania čistou fikciou. Ako už bolo konštatované rozhodnutie exekučného súdu nebolo nezákonné, išlo o spravodlivé a po právnej stránke správne rozhodnutie, takéto rozhodnutie tak nemôže byť dôvodom pre vznik škody. Neexistuje tak žiadna súvislosť medzi postupom exekučného súdu a údajnou škodou žalobcu. V druhom rade neúčinný (nulitný) rozhodcovský rozsudok žiadnu prekážku následného prejednania a rozhodnutia veci nepredstavuje (uznesenie KS v Trnave zo dňa 31.05.2012 sp. zn. 10 CoE 308/2011). Exekučný súd má právo preskúmať, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej

(z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia (uznesenie NS SR zo dňa 26.02.2013 sp. zn. 4 Cdo 236/2012). Nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia pre oprávneného odpadá prekážka res iudicata na uplatnenie jeho práva na súde (uznesenie KS v Žiline zo dňa 11.07.2012 sp. zn. 20 CoE 94/2012). Uznesenie KS v Bratislave sp. zn. 18 CoE/641/2011 tieto skutočnosti nespochybňovalo, uznesenie Okresného súdu bolo týmto rozhodnutím zrušené a vrátené na ďalšie konanie, kde prvostupňový súd mal podrobnejšie zdôvodniť zamietnutie návrhu na vydanie poverenia. Podstatné je, že toto rozhodnutie bolo prekonané ďalšou rozhodovacou praxou súdov, a to i Najvyšším súdom SR.

Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je kompetentný preskúmať ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Súdne konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti (resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy). Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému súd nepriznal náhradu trov konania, keďže si žiadne neuplatnil.

Z právneho hľadiska súd vec posúdil podľa § 4 ods. 1 písm. a/, § 5 ods. 1, 3 z. č. 514/2003 Z. z. a § 41 ods. 1, 2 a § 44 ods. 1, 2 z. č. 233/1995 Z. z.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom, nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne a neúplne zisteného skutkového stavu veci. Žalobca namietal, že prvostupňový súd rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z., čím súd de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd vôbec nevyvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Podľa žalobcu súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a nie svojimi úvahami negovať právo na spravodlivý súdny proces a osobitne právo na prerokovanie veci v primeranom čase. Žalobca preto žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 2 OSP s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil vopred v zákone stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 OSP).

Rozsudok bol vyhlásený dňa 10.03.2015.

Predmetom odvolacieho konania je napadnutý rozsudok, ktorým prvostupňový súd Okresný súd Nitra žalobu žalobcu o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Z obsahu spisu a vykonaného dokazovania odvolací súd zistil, že prvostupňový súd vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 219 ods. 2 OSP).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že nezistil, že by postupom prvostupňového súdu došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom. V podanom odvolaní žalobca ani nič konkrétne neuviedol, v čom, resp. akým postupom súdu prvého stupňa malo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

K aplikácii novej právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z. odvolací súd uvádza, že prvostupňový súd vychádzal zo znenia tejto právnej úpravy účinnnej v rozhodnom čase, pričom prvostupňový súd ani nezisťoval, či došlo k prieťahom v konaní. Žalobca navyše vznik škody a jej výšku nepreukázal, čím sa nenaplnil jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému ich však odvolací súd nepriznal, pretože si ich neuplatnil (§ 151 ods. 1 OSP).

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.